

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2019 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o rekompensatę z tytułu pracy w szczególnych warunkach

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 25 marca 2019 r.

znak (...)

I. **zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 25 marca 2019 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. M. prawo do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach,**

II. **stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.**

Regina Stępień

Sygn. akt V U 337/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 25 marca 2019r. znak: (...)przyznał wnioskodawcy J. M. prawo do emerytury w wieku powszechnym od (...) tj. od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego. Jednocześnie odmówił mu prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, iż ubezpieczony nie spełniła przesłanek do przyznania rekompensaty, albowiem wobec wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach nie udowodnił żadnego okresu takiego zatrudnienia. Nie uwzględnił przy tym świadectwa pracy w szczególnych warunkach z 11 sierpnia 1996r. wskazując, iż zawarte w nim zapisy odnośnie charakteru wykonywanej pracy są niezgodne z rozporządzeniem RM z 7 Lutego 1983r. oraz przepisami branżowymi. Decyzję tę organ rentowy wydał w oparciu o art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odwołanie od tej decyzji wniósł J. M.. Domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do rekompensaty. Podniósł, iż decyzja organu rentowego jest błędna bowiem do okresów pracy w szczególnych warunkach winno zostać mu uwzględnione zatrudnienie od 19 sierpnia 1974r. do 13 stycznia 1995r. w (...) S.A na stanowiskach elektromontera robót budowlano-montażowych oraz elektromonter pomiarów i regulacji - stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy montażu, remontach i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, które zostały wymienione w Wykazie A, dziale II, poz. 1 będącego załącznikiem do rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu powołał te same okoliczności, które zostały wskazane w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

Wnioskodawca J. M. urodził się (...) Ma prawo do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym od(...) – skarżoną decyzją z 25 marca 2019r.

Jednocześnie tą decyzją organ rentowy odmówił mu prawa do tego rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach – nie uznając mu żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach – t. j. zatrudnienia od 19 sierpnia 1974r. do 13 stycznia 1995r. w (...) S.A.

/bezsporne, a nadto dokumenty z akt ubezpieczeniowych wnioskodawcy)

J. M. był zatrudniony w (...) S.A. od 19 sierpnia 1974r. do 11 sierpnia 1996r. na stanowisku elektromontera robót budowlano-montażowych a następnie elektromontera pomiarów i regulacji w tym na stanowiskach:

1) od 19 sierpnia 1974r. do 18 listopada 1974r. (**3 miesiące i 10 dni**) – w ramach wstępnego stażu pracy na stanowisku elektromontera

2) od 19 listopada 1974r. do 31 sierpnia 1979r. (**4 lata, 9 miesięcy i 13 dni**) – na stanowisku elektromontera

3) w ramach kontraktów zagranicznych,

na stanowisku elektromontera:

a) od 8 października 1979r. do 18 września 1980r. (11 miesięcy i 11 dni), (urlop dewizowy od 19 września 1980r. do 14 listopada 1980r.)

b) od 9 marca 1988r. do 31 marca 1989r. (1 rok i 23 dni) , (urlop dewizowy od 1 kwietnia 1989r. 5 maja 1989r.)

na stanowisku elektromontera rozruchu i pomiarów:

c) od 8 października 1990r. do 31 stycznia 1992r. (1 rok, 3 miesiące i 24 dni), (urlop dewizowy od 3 lutego 1992r. do 6 marca 1992r.)

4) elektromonter elektromontera rozruchu i pomiarów

- od 15 listopada 1980r. do 4 września 1985r. (**4 lata, 9 miesięcy i 21 dni**)

- od 28 września 1985r. do 8 marca 1988r. (**2 lata, 5 miesięcy i 10 dni**)

- od 6 maja 1989r. do 30 lipca 1989r. (**2 miesiące i 25 dni**)

- od 1 stycznia 1990r. do 7 października 1990r. (**9 miesięcy i 7 dni**)

- od 7 marca 1992r. do 11 sierpnia 1996r. (4 lata, 5 miesięcy i 5 dni), (po wyłączeniu okresów zasiłków chorobowych: 30.09.1993-8.10.1993, 8.01.1995-2.06.1995r., 20.09.1995r.-7.10.1995r., 14.02.1996-11.08.1996 - łącznie 1 rok i 5 miesięcy) - **(3 lata i 5 dni)**.

Na stanowisku elektromontera na stażu wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu. Była to jego pierwsza praca po ukończeniu szkoły zawodowej, w której uzyskał kwalifikacje zawodowe elektromontera. W tym czasie wykonywał prace elektromontera, takie jak w późniejszym okresie po zakończeniu stażu. Kiedy to została zatrudniony jako elektromonter. Wykonywał wówczas prace polegające na montażu instalacji elektrycznych wysokiego i niskiego napięcia, instalacje kablowe, sieci, stacje transformatorowe, rozdzielnie niskiego i wysokiego napięcia. Prace te zawsze były związane z budową sieci dostarczających energię elektryczną do zakładów przemysłowych m. in. do Zakładów (...) w J., (...)w L..

Na stanowisku elektromontera rozruchu i pomiarów wykonywał pomiary wszystkich instalacji i urządzeń elektryczne, regulował wszystkie napędy, podłączniki, odłączniki, uruchamiał ciągi technologiczne, konserwował urządzenia typu stacje trafo, rozdzielnie średniego i wysokiego napięcia. W tym prace związane z uruchomieniem ciągów technologicznych w(...) w L., (...)w L., fabryce (...)w Hucie (...).

Łączny okres pracy wnioskodawcy na stanowisku: stażysty elektromontera, elektromontera i elektromontera rozruchu (z wyłączeniem okresów pracy na kontraktach zagranicznych oraz okresów pobierania zasiłków chorobowych po 14 listopada 1991r.) wynosi: **16 lat, 2 miesiące 1 dzień**.

(...) S.A. to przedsiębiorstwo, które wykonywało prace budowlano-montażowe i remontowe urządzeń elektroenergetycznych na potrzeby zakładów przemysłowych.

/dowody:

- akta emerytalne: t. I: świadectwa pracy (k.39), świadectwo pracy w szczególnych warunkach (k.41)
- akta osobowe wnioskodawcy: umowa o staż k. 4, wnioski o przeszerogowanie k. 8-9, 23, angaże k. 10, 11, 27, 29-33, 35, 36-41 umowy kontraktowe i aneksy do nich k.1-15, 45, 58
- e –protokół z 20.11.2019r. (k.28-29): zeznania świadków: K. B. 00:04:20-00:16:31, H. K. 00:16:31-00:33:28, wyjaśnienia wnioskodawcy 00:33:28- 00:45:01
- akta sprawy VU 702/17: wyrok wraz z uzasadnieniem k. 39, 45-49/.

Sąd zważył:

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.jedn.: Dz.U. z 2015.965 ze zm.), rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust. 2).

W myśl art. 23 cyt. ustawy, ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę. Rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust. 2).

Rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury (a w niniejszej sprawie – prawo do rekompensaty), ustala się na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.8.43 ze zm.). Rozporządzenie to stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia (§ 1 ust. 1). Z kolei w myśl § 2 ust. 1 tego rozporządzenia – okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W rozpoznawanej sprawie kwestią sporną było, czy wnioskodawca posiada co najmniej 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach uprawniający go do rekompensaty w myśl cyt. wyżej przepisów ustawy o emeryturach pomostowych.

Materiał dowodowy zgromadzony w niniejszym postępowaniu, w szczególności zawarte w aktach - akta emerytalnych świadectwa pracy i świadectwo pracy w szczególnych warunkach oraz w aktach osobowych umowy o pracę i aneksy do tych umów, aneksy, wnioski o przeseregowanie – w powiązaniu z zeznaniami świadków: J. M. i H. B. oraz wyjaśnieniami wnioskodawcy pozwoliły na uznanie, że spełnia warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Należy bowiem jako takie uznać okresy zatrudnienia na stanowiskach :

Łączny okres pracy wnioskodawcy na stanowisku: stażysty elektromontera, elektromontera i elektromontera rozruchu (z wyłączeniem okresów pracy na kontraktach zagranicznych oraz okresów pobierania zasiłków chorobowych po 14 listopada 1991r.) wynosi: **16 lat, 2 miesiące 1 dzień**. Wnioskodawca wykonywał bowiem stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej oraz przy montażu i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych czyli prace wymienione w wykazie A dział II rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 z późn zm.).

Sąd nie uznał za prace wykonywane w szczególnych warunkach zatrudnienia na kontraktach zagranicznych (łącznie z urlopami pokontraktowymi). Brak było dowodów potwierdzających wykonywanie prac w szczególnych warunkach w tym okresie. Świadek H. K. i B. wprawdzie zeznali, że zadania wykonywane na kontraktach za granicą były identyczne z tymi wykonywanymi w kraju, ale ich zeznania były w ocenie Sądu nieprzekonujące, gdyż świadkowie na kontraktach pracowali w innym czasie niż wnioskodawca.

Reasumując, wnioskodawca udowodnił 16 lat 2 miesiące i 1 dzień okresów pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w wykazie A, w dziale II załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Powyższe skutkowało uznaniem, że ubezpieczonemu przysługiwała rekompensata.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd – kierując się treścią art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. - zmienił zaskarżoną decyzję, orzekając jak w pkt I sentencji wyroku.

Zgodnie z treścią art. 118 pkt. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – zgodnie z którym w przypadku ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego – organ rentowy wydaje decyzję w terminie 30 dni, przy czym za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędne do wydania decyzji uważa się dzień wpływu do Zakładu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego , jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji .

Przepis art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych - stanowi , że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest

obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego . Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności .

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej określenie: „nie ustalił prawa do świadczenia” oznacza zarówno nie wydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r. II UKN 402/2000 OSNAPiUS 2002/20 poz. 501).

Powołane orzeczenie poprzez analogię można zastosować w niniejszej sprawie. Przedmiotem przeprowadzonego postępowania dowodowego było bowiem ustalenie czy wydając zaskarżoną decyzję organ rentowy naruszył przepisy prawa materialnego w zakresie nie uznania ,iż sporny okres wskazany w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji jest okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Istotnym dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy jest zatem ustalenie, czy ZUS Oddział w L. przekroczył termin do ustalenia prawa wnioskodawcy do rekompensaty .Termin ten w niniejszej sprawie wynosił 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

Analizując materiał dowodowy sprawy sąd poczynił ustalenia celem wyjaśnienia czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych przed wydaniem skarżonej decyzji - wypełnił w toku prowadzonego postępowania administracyjnego wszystkie obowiązki nałożone na niego przez kodeks postępowania administracyjnego .

„W tej sytuacji przypomnienia wymaga, że zgodnie z art. 66 ust. 4 ustawy systemowej w zakresie prowadzonej działalności Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych przysługują środki prawne właściwe organom administracji państwowej. W opisanej działalności zakład stosuje przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, administracyjnego a w szczególności winien mieć na względzie:

- obowiązek podejmowania niezbędnych kroków do wyjaśnienia stanu faktycznego (art. 7 kpa);
- obowiązek informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego (art. 9 kpa);
- obowiązek zapewnienia stronom czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym i możliwość wypowiedzenia się co do zebranego w sprawie materiału dowodowego (art. 10 kpa);

Zgodnie z art. 75 kpa dowodami w postępowaniu administracyjnym może być wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie jest sprzeczne z prawem (...) a zebrany w sprawie materiał dowodowy organ administracji państwowej jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i ocenić”(uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 03 lipca 2007r. , sygn. Akt IIIAUa 1995/06).

Z treści akt rentowych prowadzonych przez ZUS Oddział w L. wynika, iż przed wydaniem skarżonej decyzji organ rentowy wypełnił obowiązki wymienione w kodeksie postępowania administracyjnego art. 7, 9 i 10 .

Ubezpieczony bowiem - w toku postępowania związanego z rozpoznaniem wniosku o emeryturę i rekompensatę miał możliwość udziału w postępowaniu administracyjnym poprzez składanie dowodów w postaci dokumentów .

Analizując materiał dowodowy sprawy nie można pominąć i tej okoliczności , że integralną część postępowania administracyjnego – związanego z rozpoznaniem powyższego wniosku - stanowiło postępowanie organu rentowego polegające na analizie dokumentów przedłożonych przez skarżącego .Argumentacja i wnioski pochodzące z tej analizy przedstawione zostały w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji .

Dodatkowo wskazać należy , że w postępowaniu sądowym prowadzonym w niniejszej sprawie przesłuchano świadków oraz dopuszczono dowód z akt osobowych dotyczących spornego okresu , co pozwoliło na ocenę stanowisk stron w niniejszej sprawie . Stanowisko sądu w tym zakresie zostało przedstawione w niniejszym uzasadnieniu .

Reasumując sąd uznał, iż - wydając decyzję w dniu 10 sierpnia 2017r. - ZUS w postępowaniu administracyjnym nie naruszył przepisów i zasad tego postępowania. Tym samym po stronie ZUS nie zaistniały okoliczności, za które organ ten ponosi odpowiedzialność, za opóźnienie w przyznaniu świadczenia .

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd orzekł w pkt II sentencji wyroku.

SSO Regina Stępień